

Nowa publikacja w Państwowym Wydawnictwie Naukowym

Energetyka w okresie transformacji

	<p>PROMOCJA</p> <p>Energetyka w okresie transformacji (Miękka)</p> <p>★★★★★ 5.00 [2 oceny] Dodaj recenzję</p> <p>Druk: 2023 Wydanie/Copyright: wyd. I, 2023 Autor: Izabela Filipiak, Władysław Mielczarski Wydawca: Wydawnictwo Naukowe PWN Typ oprawy: miękka</p>	
---	---	--

Od autorów

Naszą książkę zatytułowaną *Transformacja w okresie transformacji* kierujemy do energetyków, polityków, dziennikarzy, działaczy klimatycznych, studentów i tysięcy ludzi zajmujących się energetyką, którzy niekoniecznie muszą mieć formalne wykształcenie w tej dziedzinie. Publikacja przeznaczona jest dla wszystkich odbiorców energii elektrycznej, a podane w niej informacje pomogą im poznać działanie systemów elektroenergetycznych i lepiej zrozumieć zmiany, które również ich dotyczą.

Trzy główne części opracowania ujętych w dziesięć rozdziałów i prezentowanych na prawie 300 stronach cechuje duża autonomiczność pozwalająca zapoznać się z wybranym zagadnieniem bez konieczności śledzenia całej książki według kolejności prezentowanych tematów. Książka cechuje się dużą autonomicznością i poszczególne rozdziały mogą być czytane bez konieczności odwoływania się do poprzednich.

Spis treści

Wprowadzenie. Dokąd zmierzamy?	11
A. Aspekty techniczne	17
1. Wytwarzanie energii elektrycznej	18
1.1. Konwencjonalne źródła energii.....	21
1.1.1. Węgiel brunatny i kamienny	21
1.1.2. Gaz ziemny	27
1.1.3. Elektrownie jądrowe	30

1.1.4.	Małe reaktory modułowe	36
1.2.	Odnawialne źródła energii	39
1.2.1.	Biomasa i biogaz.....	39
1.2.2.	Elektrownie wodne	42
1.2.3.	Elektrownie słoneczne.....	44
1.2.4.	Elektrownie wiatrowe	46
1.3.	Wykorzystanie wodoru.....	48
1.4.	Najlepsze źródło energii.....	50
2.	Bezpieczeństwo energetyczne	55
2.1.	Energia elektryczna jako towar	55
2.2.	Konieczność ciągłych dostaw	56
2.3.	Jakość i niezawodność energii elektrycznej	56
2.4.	Sektor elektroenergetyczny w Europie.....	57
2.5.	Sektor elektroenergetyczny w Polsce.....	59
2.5.1.	Wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną	59
2.5.2.	Wytwarzanie energii elektrycznej w Polsce.....	62
2.6.	Rola odnawialnych źródeł energii.....	64
2.7.	Bezpieczeństwo energetyczne	67
2.8.	Dyspozycyjność i sterowalność	69
2.9.	Ciągłość zasilania i adekwatność	71
2.10.	Bilanse mocy i energii elektrycznej.....	72
2.10.1.	Bilans mocy.....	72
2.10.2.	Bilans energii elektrycznej.....	75
2.11.	Samobilansowanie się źródeł odnawialnych	76
2.12.	OZE w transformacji energetycznej.....	78
2.13.	Wymuszone wyłączenia OZE	81
2.14.	Niefektywne wykorzystanie źródeł odnawialnych.....	84
2.15.	Kiedy przychodzi flauta.....	87
2.16.	Magazynowanie energii z OZE.....	90

2.17.	Możliwe braki energii elektrycznej	90
2.18.	Prognozy dla polskiego systemu elektroenergetycznego.....	92
2.19.	Braki energii i stopnie zasilania.....	98
2.20.	Możliwy udział OZE w produkcji energii elektrycznej.....	100
2.20.1.	Przykłady godzinowych profili mocy	102
2.20.2.	Założenia prowadzonych analiz	104
2.20.3.	Wypełnianie celów OZE.....	106
2.20.4.	Wymagane moce źródeł odnawialnych.....	108
2.20.5.	Konieczne inwestycje	109
2.20.6.	OZE w bilansowaniu zapotrzebowania na energię.....	110
2.20.7.	Magazynowanie energii odnawialnej.....	113
3.	Przesyłanie energii elektrycznej	116
3.1.	Systemy przesyłowe.....	116
3.1.1.	Sterowania przepływami energii elektrycznej.....	118
3.1.2.	Praca linii w stanach normalnych	120
3.1.3.	Wpływ generacji rozproszonej na system przesyłowy.....	121
3.2.	Systemy dystrybucyjne	125
3.2.1.	Schematy zastępcze linii niskiego i średniego napięcia.....	125
3.2.2.	Straty napięcia, mocy i energii.....	126
3.3.	Odziaływanie OZE na rozpląwy energii.....	127
3.3.1.	Wojny prosumenckich falowników	128
3.3.2.	Nowe warunki pracy sieci dystrybucyjnej	130
3.3.3.	Przyłączanie nowych źródeł.....	134
3.3.4.	Zasady przyłączania źródeł energii elektrycznej.....	135
3.3.5.	Moce przyłączeniowe w systemie przesyłowym.....	136
3.3.6.	Moce przyłączeniowe w systemach dystrybucyjnych.....	137
3.3.7.	Odmowy przyłączeń	139
3.3.8.	Przyłączanie prosumenów	140
3.3.9.	Możliwości działania operatorów sieci.....	141

3.4.	Jakość i niezawodność energii elektrycznej	144
3.4.1.	Kategorie odbiorników.....	145
3.4.2.	Wpływ jakości energii na odbiorców	146
3.5.	Linie prądu stałego	148
3.6.	Elektryczne sprzęgła <i>back-to-back</i>	150
3.7.	Wielotorowe, wielonapięciowe linie napowietrzne	152
3.8.	Linie bezpośrednie.....	153
3.9.	Klustry energii.....	155
3.10.	Energetyka rozproszona w systemie elektroenergetycznym	158
3.11.	Połączenie z sąsiednimi systemami	162
3.12.	Przepływy kołowe.....	165
4.	Magazyny energii	167
4.1.	Kategorie magazynów energii.....	168
4.2.	Magazyny wodorowe.....	170
4.3.	Przyszłość magazynów energii.....	171
4.4.	Wykorzystanie magazynów energii.....	172
4.5.	Magazyny energii w systemie przesyłowym	174
4.6.	Magazyny energii w systemie dystrybucyjnym.....	181
4.6.1.	Magazyny energii przy farmach wiatrowych	182
4.6.2.	Magazyny energii w przemyśle.....	184
4.7.	Prosumenckie magazyny energii	185
B.	Aspekty ekonomiczne	193
5.	Koszt energii elektrycznej	194
5.1.	Taryfowanie energii elektrycznej.....	194
5.2.	Składniki opłat za energię elektryczną.....	196
5.2.1.	Koszty produkcji energii elektrycznej.....	197
5.2.2.	Opłaty przesyłowe.....	198
5.3.	Składowe kosztów wytwarzania energii elektrycznej.....	200
5.3.1.	Koszty stałe.....	202

5.3.2.	Wpływ czasu pracy na koszty energii elektrycznej	205
5.3.3.	Koszty operacyjne w elektrowniach konwencjonalnych	206
5.3.4.	Koszty energii jądrowej.....	213
5.3.5.	Koszt odnawialnych źródeł energii	214
5.3.6.	Koszty magazynów energii	217
5.4.	Koszty przesyłania energii elektrycznej	222
5.4.1.	Składniki G i L w taryfach	222
5.4.2.	Struktura kosztów przesyłania energii elektrycznej	224
5.4.3.	Zniekształcenie stawek przesyłowych.....	224
5.4.4.	Opłata przejściowa	226
5.5.	Odnawialne źródła energii	227
5.5.1.	Zielone certyfikaty	227
5.5.2.	System taryfowy dla źródeł odnawialnych – aukcje OZE.....	230
5.5.3.	Inne subsydia.....	234
5.6.	Rynki mocy.....	234
5.7.	Podatki i akcyza.....	240
5.7.1.	Podatek VAT.....	240
5.7.2.	Akcyza na energię elektryczną	241
5.8.	Koszty zakupu pozwoleń na emisje dwutlenku węgla.....	243
5.9.	Wartość rynkowa energii z OZE	248
5.10.	OZE na Rynku Dnia Następnego	254
5.11.	Błędy prognoz OZE.....	257
5.12.	Koszty rezerw mocy.....	259
5.13.	Rezerwy mocy dla OZE	261
5.13.1.	Kontraktowanie rezerw mocy	262
5.13.2.	Płatności za kontrakty mocy	263
5.13.3.	Działanie OZE z kontraktami na rezerwy mocy	264
6.	Rynki energii elektrycznej	268
6.1.	Rynek hurtowy	270

6.2.	Rynek detaliczny.....	271
6.3.	Zasięg rynków.....	271
6.4.	Reakcje rynków na zmienność podaży i popytu.....	272
6.4.1.	Ceny gazu ziemnego w Europie	272
6.4.2.	Ceny węgla kamiennego w Europie.....	275
6.4.3.	Ceny energii elektrycznej w Polsce	277
6.5.	Główne struktury rynków energii elektrycznej.....	281
6.5.1.	Rynek energii elektrycznej typu <i>pool</i>	281
6.5.2.	Rynek bilateralny	283
6.6.	Zasady handlu energią elektryczną	284
6.6.1.	Miedziana płyta.....	284
6.6.2.	Cechy energii jako towaru.....	285
6.6.3.	Rynki tylko energii	288
6.6.4.	Cena krańcowa czy cena ofertowa?.....	290
6.7.	Giełdy energii.....	291
6.7.1.	Rynki dnia następnego i bieżącego.....	293
6.7.2.	Rynki kontraktowe.....	294
6.7.3.	Kontrakty hedgingowe	295
6.7.4.	Obligo giełdowe	298
6.7.5.	Mechanizm tworzenia się wysokich cen	299
6.8.	Rynki bilansujące.....	300
6.8.1.	Zasady działania rynku bilansującego.....	300
6.8.2.	Struktura rynku bilansującego.....	302
6.8.3.	Bilansowanie handlowe	305
6.8.4.	Oferty bilansujące	308
6.8.5.	Równoważnie rzeczywistego zapotrzebowania z produkcją.....	310
6.8.6.	Ograniczenia w przesyłaniu i ich usuwanie.....	311
6.9.	Rynek detaliczny.....	313
6.9.1.	Uprzywilejowana pozycja odbiorcy – TPA.....	313

6.9.2.	Podmiot bilansujący.....	316
6.9.3.	Sprzedawca zobowiązany	317
6.9.4.	Umowy na energię elektryczną.....	319
7.	Koszty funkcjonowania systemu elektroenergetycznego	321
7.1.	Podstawy ekonomicznej efektywności inwestycji.....	321
7.1.1.	Prosty okres zwrotu.....	321
7.1.2.	<i>Net Present Value</i> – NPV	322
7.1.3.	Metody zdyskontowane obliczania czasu zwrotu z inwestycji..	323
7.2.	Koszty niedostarczonej energii elektrycznej	326
7.2.1.	Ceny maksymalne i minimalne	326
7.2.2.	Koszty niedostarczonej energii.....	327
7.2.3.	Opłacalność stosowania magazynów energii.....	332
7.3.	Koszty transformacji energetycznej	335
7.3.1.	Wyniki analiz	337
7.3.2.	Główne składniki kosztów	339
7.3.3.	Nakłady skumulowane	339
7.3.4.	Podsumowanie kosztów transformacji energetycznej.....	340
	C. Aspekty społeczne, środowiskowe i regulacyjne	343
8.	Energetyka a klimat.....	344
8.1.	Zmiany klimatu.....	344
8.2.	Czynniki wpływające na zmianę klimatu	346
8.3.	Antropogeniczne źródła emisji.....	350
8.4.	Polityka klimatyczno-energetyczna na świecie	355
8.5.	Polityka klimatyczno-energetyczna w Unii Europejskiej	358
8.6.	Normy emisji	361
9.	Energetyka a społeczeństwo	364
9.1.	Zatrudnienie w energetyce	364
9.1.1.	Zatrudnienie w branży OZE	366
9.1.2.	Sprawiedliwa transformacja	368

9.2.	Spółeczna odpowiedzialność energetyki (CSR i ESG).....	373
9.3.	Wpływ społeczeństwa na energetykę.....	375
9.4.	Niezależność energetyczna państw	382
9.4.1.	Zależność od wiedzy i technologii.....	383
9.4.2.	Zależność od paliw	387
9.4.3.	Zależność od importu energii elektrycznej.....	393
10.	Energetyka a środowisko	395
10.1.	Energetyka konwencjonalna.....	395
10.2.	Energetyka wiatrowa	398
10.2.1.	Rozwój energetyki wiatrowej.....	399
10.2.2.	Protesty i ustawa 10H.....	399
10.2.3.	Hałas farm wiatrowych.....	400
10.2.4.	Stanowisko Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny	401
10.2.5.	Migotanie cienia.....	402
10.2.6.	Propozycje regulacji prawnych	403
10.2.7.	Wiatraki morskie.....	404
10.3.	Panele PV	406
10.4.	Biogazownie.....	406
10.5.	Spalanie biomasy	407
10.6.	Elektrownie wodne.....	407
10.7.	Energetyka jądrowa	409
10.7.1.	Three Mile Island.....	409
10.7.2.	Czarnobyl.....	409
10.7.3.	Fukushima.....	410
10.8.	Rekultywacja i recykling.....	411
10.8.1.	Energetyka konwencjonalna	413
10.8.2.	Energetyka odnawialna	415
	Podsumowanie	418
	Bibliografia	421